

Till de politiska partierna i
Stockholms Läns Landsting

SIKO (Skärgårdens Intresseföreningars Kontaktorganisation) är ett politiskt och fackligt obundet samarbetsorgan för intresse- och skärgårdsföreningar inom Stockholms läns kust och skärgårds-område från Arholma i norr till Landsort i söder.

SIKO skall i gemensamma frågor företräda den bofasta befolkningen inför myndigheter och politiska samhällsorgan, och därvid slå vakt om de bofastas intressen i fråga om mark-användning, näringsliv, kulturliv och samhällsfunktioner.

SIKO ser det som en viktig och meningsfull uppgift att som remissinstans lyfta fram skärgårds-perspektivet och i detta arbete representerar vi 13 lokala skärgårdsföreningar mellan Arholma och Landsort.

Företagarna Skärgården bildades 2006 efter en tids mer informell samverkan mellan flera lokala företagarföreningar. Vi verkar regionalt i sex kommuner mellan Arholma och Landsort.

Våra huvudfrågor

Replikpunkter kommunikationspunkter på fastlandet måste fungera och vara tillgängliga för oss med skärgårdsverksamhet.

Sjötrafiken regelbunden trafik året runt för trygga varutransporter och möjlighet till pendling.

Bredband alla företagare behöver snabbt bredband idag för såväl verksamhetsrelaterade uppgifter som telefoni.

Fraktstöd att frakta varor över vattnet kostar mer, detta kan bli en konkurrensnackdel för skärgårdsföretagaren.

Visioner för Stockholms skärgård ur ett bofast- och företagarperspektiv

SIKO och Företagarna Skärgården har nedan listat ett antal, för skärgårdsbor, viktiga samhällsfrågor och önskar inför nästa mandatperiod få in synpunkter från samtliga politiska partier i Stockholms Läns Landsting. Flera av frågorna sorterar inte under Landstinget men vi ser gärna att ni som landstingspolitiker ändå försöker lämna er partisyn på de frågor som till huvudsak även lyder under stat och kommun.

Svaren mejlas till nilla.soderqvist@telia.com och redovisas på SIKO:s hemsida www.siko.org.se vartefter de kommer in. Frågor på underlaget besvaras av Nilla, mobilnr: 070-797 17 36

1. Sjötrafiken

Landstinget står inför en ny upphandling av skärgårdstrafiken, denna gång med ett förhoppningsvis till det bättre utarbetat förfrågningsunderlag. Inbjudan till "Samråd inför den framtida trafiken i Skärgården" som kom med mycket kort varsel, endast en vecka före det första samrådet. Bra ändå att de tre samråden är utspridda geografiskt och på ett tidigt stadium men oroväckande att man verkar ta om allt från början utan att det ser ut som att man tar hänsyn till tidigare reflektioner och inlämnade synpunkter (förra RFI:n).

- Hur tänker ni er upphandlingsprocessen fortsättningsvis denna gång, till skillnad från den förra som avbröts och hur ser tidsplanen ut?
- Hur kommer skärgårdsorganisationerna denna gång att få medinflytande i processen. Vilka delar i förberedelserna anser ni att skärgårdsborna/organisationerna ska ha störst inflytande över?

2. Post, paket samt övrig offentlig och kommersiell service

Posten AB har förändrat utdelningen av post på skärgårdsöarna, med i flera fall försämrade service som följd, och det med ursäkten att postmängden i form av brev försändelser minskar. Samtidigt ökar paketdistributionen med internhandels framgång men paketen stannar ofta upp på utlämningsställen på fastlandet. Posten och övriga fraktföretag har dessutom olika utlämningsställen, liksom på fastlandet, vilket gör det extra svårt för boende/företagare på en skärgårdsö då det i regel tar en dag i anspråk att hämta ut paketet, eller tar flera dagar extra vid ombokning till lantbrevbärare (om sådan finnes) för avlämning på ön.

Exempel på service i övrigt som kan vara avgörande för en hållbar bofast befolkning och företagande: Bränsle, livsmedel, apotek/medicin, skolskjutsar, hemtjänst/sjukvård, bra IT-lösningar, replipunkter i anslutning till allmän brygga på större öar för fordon på land och i vatten.

- a) Hur ser ni på att man ska nå vettiga villkor för skärgårdsföretagarna och bofasta vad gäller leveranser med post och andra speditörer?
- b) Hur ser ni på samordningslösningar mellan offentlig och kommersiell service?
- c) Hur kan ni jobba för replipunkter på större öar, som underlättar för de som bor och verkar på mindre öar att bättre utnyttja Waxholmsbolagets linjer (detta finns inte med i RUF 2010).

3. Skolan

De nya reglerna med behöriga lärare medför att kommunerna med skärgårdsskolor kan ha svårt att upprätthålla en godkänd undervisning. Trots det har de små ö-skolorna ofta uppvisat goda studieresultat genom åren, mycket tack vare små elevgrupper och en lugn studiemiljö. Förutsättningarna för ö-skolorna har också ändrats med möjligheten för dagens föräldrar att välja skola.

Många ö-skolor lever av olika anledningar (ibland politiska beslut, men alltför ofta på tjänstemannanivå/skolledare) under ständiga nedläggningshot år efter år och tappar då elevunderlag när oroliga föräldrar tar det säkra före det osäkra och flyttar sitt/sina barn till en skola på fastlandet (eller så flyttar helt enkelt hela familjen). Inte många unga familjer vågar satsa på att flytta till en ö där en befintlig skola ständigt är ifrågasatt.

- a) En kommunal fråga, men ser ni någon nytta med att befintliga ö-skolor kan finnas kvar?

4. Strandskydd och bygglov

Strandskydd och hänsyn till det rörliga friluftslivet gör det särskilt svårt att bygga i strandnära områden i skärgården. Den av Alliansen aviserade förenklade tillstånds-givningen av mindre utbyggnad av befintlig fastighet, som enl förslaget bara kräver bygganmälan, gäller förstås inte inom strandskyddat område d.v.s. i stort sett hela Stockholms skärgård.

- a) Hur ser ni på möjligheten att dels få fram eller underlätta egna initiativ för byggande av bostäder för permanentboende i skärgården, dels underlätta för flerhushållsboende på befintliga fastigheter med permanent boende?

5. Sjukvård och sk blåljusfrågor

Det är allmänt känt att bofasta i skärgården mycket sällan larmar i onödan, väntar kanske till och med för länge med att larma - men det har ibland hänt att den som tar emot larmet på SOS inte tar larmet, när det väl kommer, på allvar. Annars fungerar sjukvården i skärgården i stort sett bra, det känns tryggt att veta att ambulanshelikoptern snabbt kommer till undsättning om en olycka eller ett sjukdomsfall inträffar. Tyvärr har det visat sig att samordning vid SOS-larm fungerar sämre när helikopter på grund av vädret inte kan användas. Sjöräddningen blir förstås larmad men för övrigt är det sämre samordning trots att det skulle gå fortare och lättare med alternativa transporter som taxibåtstrafikentill exempel - och det finns det dessutom logistik för.

Problem att larma SOS vid elavbrott!: I skärgården har det på senare tid visat sig att ansvariga för driften av batteribackuper både för fast som mobilt telefoni inte sköter det på ett tillfredställande sätt, vilket medfört att både bofasta och fritidsboende med fastigheter i "radioskugga" inte kunnat använda sina telefoner.

På de större öarna finns mer eller mindre väl fungerande brandvårn men på senare tid har inte brandförsvaret haft tillräckligt med medel för uppdatering och brandövning.

Vid elavbrott finns på öarna i skärgården en viss beredskap hos den lokala befolkningen som snabbt kan lokalisera felorsaken, allt för att undvika onödigt långa driftstörningar.

- a) Hur kan ni jobba för att säkerställa en bra sjuk- och akutvård i skärgården.
- b) Hur ser ni på att samordna larmresurser, samt frivilliga livräddande insatser som Sjöräddningen och liknande organisationer?
- c) Hur ser ni på brandvårnens framtid? Kommer det att skjutas till medel för att den frivilliga fortsättningsvis kan öva några gånger per år?
- d) Hur ser ni på skärgårdsbefolkningens frivilliga insatser för att samordna drift och underhåll samt upprätthålla brandvårnens bemanning, särskilt när den bofasta befolkningen på många öar minskar.

6. Bredbandsutbyggnad med optisk fiber alternativt mobila lösningar

Sen några år tillbaka planeras för och pågår bredbandsutbyggnad med optisk fiber i skärgården. Att det är så många öar på gång beror mycket på SIKO:s projektarbete BUD (Bredband-Utbyggnad-Drift) som finansieras av Landstinget, Länsstyrelsen samt berörda kommuner och som hjälper till att få igång intresset på öarna. Arbetet på öarna sker i föreningsform efter byalagsmetoden och föreningarnas förstudier finansieras av Leader UROSS (Utveckla Roslagen Och Stockholms Skärgård). Den största finansieringsdelen är medel från EU vilket medför att exempelvis upphandlingar och liknande sker efter stränga regler.

- a) Hur ser ni på att den nya digitala infrastrukturen byggs ut genom lokalt engagemang på öarna där mycket av arbetet sker med ideella insatser från både bofast befolkning som fritidsboende och hur kan ni medverka till att kontinuiteten och framtida drift säkerställs så att företag och föreningar ska våga etablera sig alternativt driva infrastruktursprojekt.

7. Befolkningsutveckling - unga i skärgården

Till skillnad mot Storstockholms befolkningsökning så minskar antal bofasta på öarna i Stockholms skärgård samtidigt som medelåldern är hög.

På skärgårdsöarna saknas ofta en mellangeneration, typ barnfamiljer. Det är svårt för ungdomar och unga familjer att flytta till, bosätta sig i, skärgården eller bo kvar/flytta tillbaka. Det krävs bland annat bra logistik kring förskola/barnomsorg, skola, boende, arbete och mötesplatser för tonåringar - anpassat till de speciella förutsättningar och facilliteter en skärgårdsö kan erbjuda.

- a) Hur ser ni på förutsättningarna för yngre att leva, bo och verka i skärgården och har ni möjlighet att jobba för att skärgårdsbefolkningen ökar och i så fall hur?

8. Skärgårdsråd i allmänhet och Regionala skärgårdsrådet i synnerhet

Det finns flera exempel på skärgårdsråd. Dels de kommunala skärgårdsråden där representanter från ö-föreningar träffar kommunens politiker och berörda tjänstemän i aktuella frågor ett antal gånger per år.

AMF1 kallar också till skärgårdsråd några gånger per år, där de informerar om sina aktiviteter.

Länsstyrelsens "Exekutivkommitte" behandlar några specifika frågor i taget.

Landstingets eget "Regionala skärgårdsrådet" träffas 3-4 ggr per år och samlar politiska representanter från samtliga partier i Landstinget och regionens kommuner, Länsstyrelsen samt flera skärgårdsrelaterade föreningar. SIKO har fyra platser i Regionala rådet och SIKO:s ordförande är dessutom med i presidiet som förbereder dagordningen inför råden. På regionala rådet avrapporterar Länsstyrelsen

- a) Hur ser ni på nyttan av "Regionala Skärgårdsrådet" och hur vill ni att det fortsättningsvis ska fungera och utvecklas?

9. Stockholms skärgård - är den en glesbygd eller inte?

Den som befinner sig i skärgården och får frågan ser sig omkring och svarar sen förstås glesbygd. Vad är det annars? Ändå räknas skärgården in i stockholmsregionen som nån slags tätortsnära landsbygd. Räknar man om avstånd i form av fågelvägen till tid blir avståndet till tätorten tydligare och det är lättare att förstå varför den bofasta befolkningen till stor del består av pensionärer och att den övriga befolkningen sällan pendlar till jobb i stan, det kostar för mycket i både tid och pengar.

Skärgården ses av många som ett fantastiskt rekreationsområde för en växande storstad och det satsas stort på besöksnäringen vida omkring. För den bofasta skärgårdsbefolkningen, som bor mitt i denna "idyll" innebär det att man faktiskt bor mycket nära tätorten och ändå så långt ifrån.

- Vilken roll har skärgården för samhället / vad ska vi egentligen med skärgården till?
- Hur ser man i grunden på Stockholms skärgård som rekreationsområde för en växande storstad och kopplingen till att skärgården är befolkad med fler än bara pensionärer?
- Får det kosta pengar att hålla skärgården befolkad?

Svar mejlas till nilla.soderqvist@telia.com ämne: Val 2014, Stockholms skärgård

SIKO

Nilla Söderqvist, v ordf - fastboende/företagare på Nämdö

Företagarna Skärgården www.foretagarna.se/skargarden/

Lotta Ljungberg, ordf - fastboende/företagare på Ingmarsö

Agneta Österman - fastboende/företagare på Möja